

kem nedodržení splátek a ztráty lhůt žádá zaplacení celého zbytku své pohledávky. Jest tedy neudržitelným názor dovolatelův, že žalobce, přijav poukázanou pátou splátku dne 12. června 1924, prominul opozdění. Věřitel může přirozeně i tehdy, když dlužník ukázal se v dodržení vyrovnání liknavým, spokojiti se vůči němu i nadále pouze vymáháním vyrovnacích splátek a dáti na jevo, že z nedodržení vyrovnání nečiní důsledků dle ujednané doložky. Avšak to by byl musel žalobce zvláště a způsobem zcela zřetelným vyjádřiti. Toho nejen neučinil, nýbrž naopak dal zřejmě na jevo opačnou vůli. Nemá významu, jak již podotkl odvolací soud, ta okolnost, že žalovaný dodržel předcházející splátky přesně a po páté opozdělé splátce následující částky zaplatil ještě dříve, než nastal den jejich splatnosti. Bylo také již shora zmíněno, že nerozhoduje, zdali opozdění se stalo ze zlého úmyslu nebo z jakékoliv jiné, třeba nezaviněné příčiny, protože ujednání o vyrovnání, podobné jak to činí též zmíněný čl. III. nov. čís. 99/23 v tom ohledu nerozeznává. Nemůže býti řeči o nestejnosti mezi žalobkyní a ostatními věřiteli. Zákon v Šu 46 (3), 47 a 50 (3) vyr. řádu zapovídá pouze zvláštní úmluvy, dle nichž se má před uzavřením vyrovnání, nebo v době mezi uzavřením a pravoplatným potvrzením vyrovnání dostati některému věřiteli zvláštních výhod na úkor druhých. Po skončení vyrovnávacího řízení nemůže býti bráněno ani dlužníkovi, by neposkytl, ani věřiteli, by nepřijal na pohledávku, jež podléhala účinkům vyrovnacího řízení, více než jiným dle vyrovnání se dostává. Ale v tomto případě bylo ve prospěch všech věřitelů vyrovnání ujednáno, že, omešká-li se dlužník s dodržením vyrovnacích kvot, obživnou původní jejich pohledávky a nastane ztráta lhůt.

Čís. 4769.

Uzavřel-li majitel hospodářský stroj do stodoly způsobem, v místě obvyklým, a dostal-li se k němu přes to nedospělec a způsobil si zranění, jest v tom spatřovati výhradné zavinění poškozeného.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 250/25.)

Nedospělý žalobce (v době úrazu desítiletý) otevřel si svémocně vrata do stodoly žalované, kde byla uschována řezačka a, pohrávaje si s řezačkou, utrpěl úraz. Vrata stodoly byla uzavřena v ten způsob, že dvě prkenná křídla vrat se zavírala jednoduchou dřevěnou závorou, sestávající z prkna ca $\frac{1}{2}$ m dlouhého a ca 10 cm širokého tak, že prkénko připevněné na pravém křídle vrat přesahovalo na druhé křídlo vrat a tam zapadalo do vyhlubeniny ve dřevě. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud prvního stupně z polovice po právu, odvolací soud neuznal žalobního nároku po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že nebyl vzat zřetel na to, že žalobce byl v den úrazu desítiletým dítětem, tedy nikoliv

dorostilou osobou, která nemohla ještě rozvážně jednati a posouditi důsledky svých počinů a svých opomenutí, což také o něm ani nemohlo býti předpokládáno. Dovolatel poukazuje k tomu, že tedy byl podle Šu 21 obč. zák. pod zvláštní ochranou zákona a že nebyl schopen s hlediska Šu 1297 obč. zák. užívání obyčejného rozumu, že naopak tento měl býti předpokládán u žalované, u které právě zanedbání oné bedlivosti, kterou ji při užívání obyčejného rozumu ukládá předpis Šu 1297 obč. zák., projevuje se jako zavinění, ji zavazující ku náhradě škody. Dovolatel míní, že se žalovaná provinila ve dvojím směru zřejmou nedbalostí a opomenutím užití takové pozornosti, kterou by byl odvrácen úraz, a tvrdí s poukazem ku zjištění, že zavinění žalované jest spatřovati především v tom, že se nepostarala o dohled nad dětmi, na jejím dvoře bez dozoru pobíhajícími, ačkoli musila vědět, že se tyto, k jejímu chlapci Janovi hrát si přicházející děti snaží dostat do stodoly ku řezačce, jelikož žalovaná dovolatele dokonce sama viděla na řezačce řezati, dále, že se žalovaná nepostarala o dohled nad dětmi, ačkoli velmi často byla vzdálena z domova, ačkoli byla upozorněna svědkem Václavem S-em, že by se mohlo něco přihoditi, budou-li děti skotačiti v blízkosti řezačky, a ačkoli věděla, že její osmiletý synek Jan vodí si na dvůr stejně staré soudruhy. Za druhé, míní dovolatel, jest zavinění žalované spatřovati v tom, že se nepostarala, by byl dětem znemožněn přístup do stodoly a ku řezačce. Po této stránce vytýká odvolacímu soudu, že neprávem považoval uzavření vrátně u stodoly postačitelým a tím také že uznal, že je řezačka dostatečně uchráněna, a míní, že vzhledem ku S-ově výstraže nelze považovati zjištěný způsob uzavírání stodoly za postačitelý, když dětem bylo lze dřevěnou uzávěru na vrátni snadno odstraniti, vyraziti a tak se dostat ku nebezpečné pro ně řezačce, která ve stodole stála rovněž bez jakéhokoliv ochranného opatření. Byť i tento způsob uzavírání stodoly byl podle znalce posudku v místě obvyklým, že nezbavovalo to žalovanou povinnosti, by uvážila vzhledem k dětem, je-li to pro ně postačitelé uzavření. Z toho dovolatel dovozuje, že nelze považovati stodolu za spolehlivě uzavřenou, což musila žalovaná se zřením na předpis Šu 1297 obč. zák. sama postříci, zvláště když byla na nebezpečnost situace upozorněna svědkem S-em. Podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod není těmito vývody opodstatněn. Byť i dovolatel jako desítileté dítě byl podle Šu 21 obč. zák. pod zvláštní ochranou zákona, nelze tomuto předpisu rozuměti tak, že by se ochrany této mohl dožadovati na každém, i na cizích lidech. Podle předpisů §§ 139 a 141 obč. zák. přísluší zákonitá povinnost dozorčí nad dětmi jejich rodičům. Jde o událost z venkovského života, a, bylo-li zjištěno, že způsob, jak byla stodola žalované uzavřena, jest v místě obvyklým, musili by jej uznati i dovolatelovi rodiče, jichž zákonitou povinností bylo, by desítileté dítě, když mu při hře s ostatními dětmi na dvoře žalované hrozilo nějaké nebezpečí, tak opatřili, by nechodilo si hrát se svými druhy. Odvolací soud správně vystihl, že nelze ukládati žalované za povinnost, aby dohlížela také nad cizími dětmi, když ani nebylo zjištěno, že dovolatele převzala do nějaké zvláštní ochrany. Dovolací soud také neuznává, že žalovaná s hlediska předpisu Šu 1297 obč. zák. měla učiniti

ve příčině uschování řezačky ještě nějaká zvláštní opatření kromě toho, že ji měla uschovánu ve stodole, místně obvyklým způsobem uzavřené. Ani podle §u 1297 obč. zák. nemůže býti někomu ukládáno za povinnost, by učinil více, by dbal větší opatrnosti a větší bedlivosti, a ozbrojil se větší předvídavostí, nežli jakých na něm vyžadují pravidla a zvyklosti obyčejného života. Nemůže býti považováno za venkovanovo zavinění, když nečiní ku ochraně svých dětí, na venkově rostoucích, pronikavějších opatření, než jak je přináší obyčejný život venkovský, a že stodol a jiných místností s hospodářským náradím neuzamyká na zámky. Poměry venkovského života nedovolují takových věcí, venkovský život jest i vůči dětem tvrdým, upozornění S-ovo bylo spíše venkovskou zdvořilostí, nežli varováním, jehož by mohla žalovaná podle pravidel venkovského života dbáti. Vnikl-li dovolatel přes to, že vráteně byla místně obvyklým způsobem uzavřena, do stodoly, a dostal-li se až k řezačce, jde o vlastní zavinění žalobcovo samojediné.

Čís. 4770.

Rozhodnutí poručenského soudu, jímž nevyhověno návrhu (zprávě) okresní péče o mládež, že zřídila generálního poručníka a určila kruh poručenců, nad nimiž má převzít poručenství, jest úkonem soudní správy.

Jde však o činnost poručenského soudce jako takového, svěřil-li (nechtěl-li svěřiti) určité poručenství generálnímu poručníku.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, R II 55/25.)

Německá okresní péče o mládež v M. podala dne 7. července 1924 u okresního soudu v M. žádost o zřízení poručníka z povolání pro děti, které by v oblasti působnosti žadatelky její péči podléhati měly, a navrhla za poručníka z povolání Františka T-a, policejního inspektora v M. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud k rekursu německé okresní péče o mládež napadené usnesení zrušil. Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu obce M. zrušil napadené usnesení pro zmatečnost a nařídil rekursnímu soudu, by postoupil spisy presidiu krajského soudu v M. k příslušnému vyřízení.

Důvody:

Jak z obsahu spisů možno souditi, mínila žadatelka oznámiti poručenskému soudu podle §u 1 odstavec první min. nař. ze dne 24. června 1916, čís. 195 ř. zák. vydaného k provedení §u 208 obč. zák. ve znění I. dílčí novely, své usnesení, že zřídila generálního poručníka a že určila kruh poručenců, na nimiž má generální poručník poručenství převzít, totiž nad dětmi německé národnosti v obvodu okresního soudu v M. Okresní soud — totiž přednosta okresního soudu — nevyhověl žádosti výměrem ze dne 19. prosince 1924, proti němuž podala Německá okresní péče o mládež rozklad, po případě rekurs ke krajskému soudu v M.